

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy óra 1 forint.

Megjelenik mindennap.
vasárnap kivételével.

Kiadó és laptulajdonos:
„Csokonai” nyomda és kiadó r.-t.

Felolós szerkesztő:
Vértesi Arnold.

Szerkesztőség, Széchenyi-utca, Medgyesi-ház. 1762 sz.
Kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.

Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Közgyűlések Debreczenben.

Február 20.

Városunknak ismét élénk vasárnapja volt. Örömmel konstatáljuk, hogy Debreczen közéletének nincsen munkaszünete sem vasárnap, sem más napokon: élénken lüktető, hullámzásában soha sem veszteglő, valóságos nagyvárosi élet ez, amely a legbiztosabb mérője e város rohamos fejlődésének és szakadatlan előhaladásának.

Tegnap ülésezett a III. kerületi szabadelvűpárt választópolgársága, amely gyűlésen — rendkívül intelligens és nagy számú résztvevők jelenlétében — megválasztották az utcai elnök, jegyzők és intéző-bizottsági tagok. Mindannyi érdemes férfi, kiknek tevékenysége a párt elveinek előmozdítására fog szolgálni.

A Szent-Anna-utcai róm. kath. egyházban XIII. Leo pápa püspökségének 50 éves jubileumát ülték meg, amint ez az ország összes katolikus egyházaiban is ünneplés tárgya volt.

Ülést tartott továbbá városunk két virágzó pénzintézete: a szépen fejlődő Alföldi takarékpénztár és a Kölcsonös segélyező-egylet, — melynél a takarékoság kilencz év alatt krajczáros betétekből egy millió forintot gyűjtött össze, üléseztek a régi honvédek ezenkívül volt még számtalan érdekes mozzanata e város egyleti és társas életének.

A közgyűlésekre vonatkozó kimerítő tudósításaink itt következnek:

I.

A kölcsonös segélyező egylet közgyűlése.

— Krajczárokból gyűlt egy millió forint. —

Kilencz évvel ezelőtt alakult főként Zádor Lajos és dr. Szántó Sámuel buzgó agitátója következtében a debreczeni kölcsonös segélyező egylet, oly célból, hogy a szegény-embereknek is lehetővé tegye heti krajczáros betétekkel a tőkeképzést. — S íme ezen kilencz év alatt a 20 krajczáros betétekből néhány ezer ember szövetkezete könnyű szerrel, majdnem észrevétlenül kerek egy millió forintot tartított meg. Három évtársulat számolt fel már s körülbelül 200 ezer frtot osztott szét tagjai között s most mikor a negyedik évtársulat részül a takarékoság gyümölcseiben, nyolczad-félszázezer forint áll az egylet kezelése alatt s ebből 109 ezer forint vár kiosztásra. — E fé-

nyes eredmény bizonyára hírére még szélesebb körű lesz a közönség érdeklődése és erősebb lesz bizodalma ezen szövetkezetről.

Az egylet 9-dik évi közgyűlése lefolyásáról közöljük az alábbi tudósítást:

A városháza nagytermében Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnök nyitotta meg a közgyűlést, igazolván, hogy 50 tagnál több van jelen, 737 szavazatra jogosítva. — A jegyzőkönyv vezetésére fölkéri Vadon Sándor jogtanácsost, hitelesítésére Koszorus Lajost és Weisz Sándort: a szavazatok összeszámlálására pedig Szikszay Lajost és Szűcs Kálmánt.

Zádor Lajos igazgató felolvassa az igazgatóság, Szántó Sámuel a felszámoló bizottság, Vadon Sándor pedig a felügyelő bizottság jelentését.

Az igazgatóság jelentése szerint a szövetkezet rohamos és nagy arányú fejlődése hazánkban páratlan. Már is az ország legnépesebb szövetkezete s oly tőkével rendelkezik, mely részére a hazai hasonló intézetek között kiváló helyet biztosít. Debreczen józan gondolkodású, takarékos lakosságának alsóbb osztáyaiból is tömeges a jelentkezés. S ez a rohamos emelkedés a szövetkezeti eszme diadalát jelenti, mely hova-tovább gazdasági életünk más terén is érvényesülni fog. Hogy a tagok mi y pontosan teljesítik az egylet iránt elvállalt kötelezettségeiket, mutatja ezt az, hogy az egyletet fennállása óta nagyobb veszteség nem érte és hogy még egyetlen egy adós ellen sem kellett fogatosítani végrehajtást az igazgatóságunk. Viszont az igazgatóság a kölcsönkérők hiteligenyeinek kielégítésénél a szükséges óvatosság mellett a legnagyobb szabadelvűséggel jár el. A tőkegyűjtés céljából belépett tagokra nézve pedig kielégítő eredményt képez az 5.43% kamatozás, mely 0.10%-kal nagyobb mint az előző évi.

Ezek magyarázzák meg, hogy az 1893. elején megnyitott tizedik évtársulatból jan. 15-ig 2100 betéti könyvecske adatott ki mintegy 10000 betéttel, úgyhogy a most leszámolt IV. évtársulat könyveit nem számítva, a tagok összesen 5898 könyvecskére 33189 betétet fizettek be, ami heti 6600 frt. befizetésnek felel meg.

Az egylet vagyona 1892 decz. 31-én 757896 frt 58 kr. 150151 frt 48 krral több mint 1892 jan. 1-én. Ebből 445000 frt 976 db. kötelezvényen 139000 frt 775 db. 10%-es kölcsönben 151000 frt 215 db jelzálogos és 23000 frt 45 db. értékpapírral fedezett kötelezvényen volt elhelyezve.

A növekedő munka szükségessé teszi a tisztviselők személyzetének szaporítását, — a befizetési időknek a hét összes napjai délutánjaira és szombat délelőttre kiterjesztését, — valamint tágasabb intézeti helyiség keresését.

A felszámoló bizottság jelentése szerint az 1887-ben alakult IV. évtársulat kiosztható vagyona 17041 frt 94 kr. hat évi haszonnal együtt 109 393 frt 94 kr, melyből 1480 részre osztva, egy betétre 73 frt. 91 kr. esik.

A felügyelő bizottság helybehagyó jelentésének meghallgatása után Koszorus Lajos az igazgatóságunk és a felügyelőségnek a

felmentvény megadását a fényes eredményért úgy ezeknek, és a tisztikarnak mint különösen Zádor Lajosnak és dr. Szántó Sámuelnek jegyzőkönyvi köszönetet és elismerést indítványoz.

A közgyűlés ezen indítványt, úgy szintén a felolvasott jelentéseket az azokban foglalt javaslatokkal és intézkedésekkel együtt elfogadta.

Simonffy Imre elnök tartott ezután egy rövid beszédet. Az egylet életképessége — így szólott legjobban igazolva van a tagok tömeges belépése és a közönség növekedő bizodalma által. A nép bizalmát pedig nehéz megnyerni, hogy az egyletnek ez mégis sikerült, ez a vezetőknek az érdeme. Reményli, hogy jövőre sem fog az egylet élén állóknak ez a buzgalma lankadni. (Az elnököt zajosan megjeljenzi a közgyűlés.)

A IV. évtársulat tőkéjét 1893. márcz. 1-től kezdve osztják ki az egylet hivatalos helyiségében mindennap délelőtt.

Az 1888-diki V. dik évtársulat felszámolására kiküldetnek: Veszter István, Rochlitz Arthur, Schwarz Vilmos, Csapó Ferencz és Antalovics Gyula.

Az igazgatóságból sorrend szerint kilépett Huber József (1018) Sedlák József (1012) Bechert Manó (992) Serli Ede (972), Falk Lajos (965) szavazattal újból megválasztották. A lemondott Gyulai László helye pedig Muraközy Lászlóval tölthetett be, aki 771 szavazatot kapott. Ezzel a közgyűlés véget ért.

II.

Az alföldi takarékpénztár.

Az alföldi takarékpénztár tegnap d. e. ülést tartott. Medve Kálmán az igazgatóság elnökeinek elnökléte alatt. A tagok szokatlanul nagyszámmal jelentek meg.

Az igazgatósági jelentés szerint, a takarékpénztár számára megvétetett a Scheer Bernát főpiacz 6/8 szám alatt levő háza. A ház vételére különösen azon körülmény vezette a társaságot, hogy ingatlan birtokokkal eddig nem rendelkezett. Ugy a társaság tekintélyét, mint a nagyközönség kényelmét emelni fogja azon körülmény, hogy a takarékpénztári helyiségek az elrejtetett bérelt helyiségek helyett most már saját tulajdonát képező házban fognak elhelyeztetni. Indokolják továbbá a vételt úgy a fokozódott üzletmenet, mint tűzbiztonsági tekintetek is.

A közgyűlés mindezek alapján a vásárlást örvendetes tudomásul vette. Nem kevésbbé örvendetes tudomást képezett, hogy az üzletforgalom minden ágában emelkedést mutat.

Sajnálattal vétetett tudomásul Ormós Bálint igazgatósági tagnak kilépése. Mandátuma különben is lejárt s előhaladott korára hivatalozik. Az igazgatósági helyre ezután Ormós Gábor. Kaszanyiczky Endre és dr. Kemény Mór választották meg.

Az osztalék, a mely ma folyóvá tétetett, 10 forintban állapított meg részvényenkint.

A pénztári forgalom a következőképet nyújtja:

1891. évről áthozott maradvány: 19.054 frt 54 kr.
 1892. évi bevétel . . . 4.673.760 „ 33 „
 összesen: 4.692.814 frt 87 kr.
 1892. évi kiadás . . . 4.686.816 frt 94 kr.
 1892. évi maradv. decz. 31-ig: 6.003 frt 94 kr.
 Az 1892. évi pénztár forgalom emelkedett 108.331 frt 01 krral.
 Az 1893. évi váltó-állomány a következő:
 2754 darab 836,689 frt 64 kr értékben.
 Előlegek állománya: 363 darab az 1892. évi állományban: 90.178 frt 46 kr.
 Jelzálog kölcsön állomány: 231 dabrabban 108.049 frt 40 kr.
 Könyvetétek állománya: 712 darab 825.946 frt 43 kr.
 A szokásos felmentvényt úgy a felügyelő bizottságnak, mint az igazgatóságnak megadja, és három kilépett igazgatósági tag helyébe a kilépettek helyett Ormós Gábor, Dr. Kemény Mór és Kaszanyitzky Endre urak lettek megválasztva.

III.

Az 1848/49-iki honvéd egylet közgyűlése.

— Sebes György elnök lemondása. —

Izgatott és zavaros jelenetek között folyt le tegnap délután a városháza kis termében az öreg honvédek választmányi ülése, melyet Sebes György elnök azért hívott össze, hogy a márcz 15-én tartandó honvédbál felett határozzon. A választmány többsége azonban a bizonytalan sikerű, de mindenesetre költséggel járó bál rendezésénél előbbvalónak véleményezte az utolsó két év alatt vezetett számadások megvizsgálását és a kasszájának számadás mellett az új pénztárnok kezeibe való átadását. Sebes György pedig, aki Csutak Kálmán szomorú végű elnöksége után mint ideiglenes elnök az egylet pénzügyeit is kezelte, kijelentette, hogy az nem a jelen ülésnek, hanem egy külön közgyűlésnek képezheti a tárgyát, azért is tárgyalható. Az öreg bajtársak egy némelyike olyan tűzbe jött, mintha csak most is Budavárát ostromálták volna. — Maga az elnök is ideiglenesen dobta az asztalra az egylet 14 frtját, vágta zsebre irományait és hagyta ott az álmétköző választmányt azzal a

kijelentéssel, hogy az elnökségről lemond. Pedig csak tegnap mult két hete hogy megválasztották Annyi tény, hogy előkészületlenül, bajos pénztári exposékat tartani.

Az érdekes ülés lefolyásáról tudósítónk tárgyilagosan az alábbiakban számol be:

Sebes György elnök előadja, hogy a választmányt a márcz. 15-én szokásos bál megbeszélése végett hívta össze.

Kapross Gábor pénztárnok (a debreczeni I. takarékpénztárnak is pénztárnoka) mindamelllett azt kívánja, hogy az elnök számoljon be az általa két évig kezeit pénzekről és adja át számadási jegyzetét. E nélkül a pénztárnok működését nem kezdheti meg. Különösnek tartja, hogy elnök pár nappal ezelőtt az egyletnek 14 frjt kivette a takarékpénztárból.

Erre nem volt szükség. Tudja hogy a pénztárak és mások nem ugyan honvédegyeletnek, mert hiszen ennek nem voltak alapszabályai s így nem is volt elismervé, hanem a honvédek temetkezési alapjára, többször adakoztak. — Ezekről lenni keil számadásnak. Ha nem volna, akkor miért vonták őt bele a honvédegyelet ügyeibe?

Szabó Soma is azt kívánja, hogy az elnök számoljon a két év óta felmerült bevételekről és kiadásokról. Mert úgy látszik, hogy semmije sincs az egyletnek.

Sebes György erre az alapszabályok emma szakaszát kezdi megmagyarázni, mely az egylet céljairól határozza meg, hogy t. i. mit jelent ez a kifejezés: „a 48/49-iki honvédeknek erkölcsi elősmertetése társadalmi uton.“ — Egyes emberek félsteneznek nevezik a honvédeket, de erről a törvény semmit sem tud. Mi tehát azt akarjuk, ösmertessék a törvényhozás által is, hogy a honvédek nem voltak rebellesek.

Kapross Gábor: Bodó is má-t beszél mikor a bor árát kéri. Ő azt kéri: tessék valakinek számolni, hogy az egylet tisztességel megálhasson a világ előtt.

Az egyleti jegyző, — felolvassa a Sebes Györgynek Csutak Kálmánhoz intézett levelét, melyben felszólítja, hogy tisztázza az ügyet, mert különben följelenti az ügyészségnek. Erre Csutak újabb meg újabb halasztást kért.

Egyhang: Hiszen ez a Csutak Kálmán ügye.

Sebes György: ez a „handa-banda“ amit „ezek az urak“ elkövetnek, nem tartozik ide. Mer: ez nem volt mára kitűzve. Ezt majd a közgyűlés intézi el, amelyen ő elfog számolni.

Most pedig beszéljünk a bálról.

Szabó Soma: Nem handabandázni jött vissza az egyletbe, hanem bajtársi szeretettel és jó indulattal. Czólja pedig az, hogy tisztán lásson az egylet ügyeibe, mielőtt bált rendeznének.

Sebes György ismételtén kijelenti hogy ő rendkívüli közgyűlést hív majd össze, amelyen számvizsgálók kiküldését fogja kérni. Előadja, hogy ő a multkor iveket bocsátott a 13 egyenruha költségeinek összegyűjtésére, de nehány iv máig is kinnt van ezért nem lehet most számolni. A kelmék árával pedig adós ma is az egylet.

Dr. Hegedűs Pál alelnök az egylet ügyeire nézve, mikor alelnökké megválasztották, információkat kért az elnöktől, de biz nem sokat kapott. — A Csutak féle korszakra vessünk fátyolt; most azon igyezzünk, — hogy az egylet megszilárduljon. — Kéri az ülést, hogy biggadtan tanácskozzék. Ő a bálra, — mely különben is nagyon lejárt magát — keveset ad. Más utakat, módokat kell keresni. Ha ezt megteszi a választmány, ő is segíteni fog, különben lemond.

Szabó Soma négy pontban foglalt indítványt terjeszt elő: 1., a pénztár rendeztessék s számadás mellett bizassék a pénztárnokra, 2., a meglevő iratok szedessesek rendbe, 3., a vagyon leltározassék és 4., a jövedelem gyűjtés módjai, eszközei állapittassanak meg. Ezeket a választmányunk kell elintézni, nem a közgyűlésnek.

Sebes György szerint ezek felett a közgyűlés határozhat. (Fekete István tagadólágrázza a fejét.) Hiába mozgatja kend a fejét! A ki nem tud arabusul, ne beszéljen arabusul.

Fekete István elismerését és köszönetét fejezi ki Sebes Györgynek két évi fáradhatatlan buzgalmaért, de azért szeretné látni a számadást.

Sebes György tovább folytatja: Az egylet pénztárának három célja volt: segélyezés, egyenruhák fentartása és a honvédszobor nevelése. Utóbbira gyült alap meg van, de a többit a számadásokkal együtt elvitte Csutak. Ezután előadja, hogy mennyi fáradságába került neki a nyugdíjaként folyamodó bajtársak kérvényeinek elintézése, a mi pénzbe is került. Sok 20 kr. postaköltséget kellett neki fizetni. Aki ezeket nem tudja, az nem képes megítélni az ő működését — — — Itt van 14 frt. (leteszi az asztalra) a többiről maga el fog számolni a közgyűlésen. Ő nem Csutak Kálmán! Neki 300 frtja van a honvédegyeletben! Az elnökségről pedig lemond. (Ekkor iratait zsebébe tette és eltávozott.)

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

CSILLAG.

Bolyongok életem tallóján,
 Hervadt mezőkön, hallgatag.
 Lehull az alkony két s árnya,
 Gond és bú elboritanak.
 Oh, félek, félek a sötétől!
 Elöttem mintha zajlana . . .
 — Ragyogj rám, szomorú egemnek
 Hűséges, nyájas csillaga!

Tévelygő lelkem tiszta hittel
 Nézett fel mindig te reád;
 Hullasd utamra most is, édes
 Szerelmed áldott sugarát!
 Fényednél mintha bennem újra
 Kikelet, élet nyilana . . .
 — Ragyogj rám, szomorú egemnek
 Hűséges, nyájas csillaga!

S ha mégis néha elborulnék:
 S sugarad ne boruljon el;
 Legyen az bumhoz, árnyaimhoz,
 Lelkemhez szüntelen közel.
 A vészben küzködő hajóst is
 Csillag vezérli el haza —
 Ragyogj rám, szomorú egemnek
 Hűséges, nyájas csillaga!*)

Endrődi Sándor.

*) A „Föv. L.“ vasárnapi számából.

A farsang Boszniában.

— Levél Debreczenbe valakihez. —

Cajnica, február 13.

Ugy van az, kérem szépen, hogy Boszniában is jár ám a „Debreczeni Ellenőr“ és mi ennélfogva mindent, de mindent tudunk, a mi odahaza történik.

Tudjuk azt, a mi minket igen, de igen érdekel, hogy önök Debreczenben nem csinálnak egyebet, mint muzsikáltatják magukat.

Egy angyal beléfu az aranytrombitába, s a hívó szózatra összegyűlnek Debreczen angyalai és — bál bál után folyik, mint a Janina patak vize Cajnica mellett. Függetlenségi bál, Karton bál! Ilyen barát, meg olyan barátból . . . és a vége az, hogy tánczolnak reggelig.

Sőt mi azt is tudjuk bizonyosan, hogy vannak önök között olyan jószívű angyalok is, a kik visszaemlékezve „az elmúlt időkre“, rágonolnak azokra is, a kik a tavalyi farsangon még az „Arany Bika“ parkettjén lejtették önökkel a valzert s az idén pedig „el vannak dugva vadnépek közé, rengeteg erdőbe, farkas barlangokba és Isten tudja, miféle veszedelmes helyeken?“ . . . gondolják önök.

Pedig cs-lódni méltóztatnak. — Nekünk is van kalendáriumunk, mi is tudjuk, hogy telen esik a farsang és mi is farsangolunk.

Bizony . . . akárhogy is mosolyog azzal a piczi rózsás ajkaival aranyos nagysám, mi is farsangolunk Boszniában.

Természetes, hogy a mi mulatságaink egész

más jellegűek, mint az önökéi és epizódokban dusaabbak.

Önök, ha akarnak, gyalog is elmehetnek a bába vagy 5 percz alatt fölrepíti a „Biká“-ba a bérkocsi, mi meg már reggel elindulunk az e-teli mulatságra.

Hát, kérem szépen, e-t nagyon könnyű megérteni . . . méltóztatassanak csak elképzelni a falusi életet s mindjárt itt a megtejtés.

Van hat talu, minden faluban két lány, meg két asszony, fiatal ember akad elég — (Persze ez mi nálunk megforditva van, mint önöknél.) Most bizony bajos lenne ennek a hat falunak 2 lánynyal, 2 asszonynyal egy bált rendezni, hanem, ha egy faluban, mely körülbelül a központon fekszik, összegyülekeznek, akkor aztán egy-egy bál helyett hat bált is rendezhetnek. Nemde tiszta munka? Nos hát mi így szoktunk tenni.

Cajnica — ez özvegy bataillon.

Itt nincs egyetlen egy asszony se, egy lány se, annyi se mint az öklöm. — Mi tehát meghivatjuk magunkat az asszonyokkal, meg a lányokkal, a szomszéd falukba. Kirukkolunk 7-8 tánczossal és úgy kapkodnak rajtunk, hogy no! . . .

Felpakolunk három szánkára, csengőt kötünk a lovak nyakára, s úgy vágatunk, mint a szél Gorázdára! . . .

Az az, hogy vágatnának már, de akkor vesszük észre, hogy ugy teli pakoltuk a szánkát „waffenrockos kufferekkel“, hogy három embernek nem jut hely.

— Ejh! könnyű ezen segíteni, csak 22

A fej nélkül maradt választmány dr. Hege dűs Pált kéri fel, hogy vezesse tovább a tanácskozást. Ideiglenesen elvállalja az elnöki teendőket, azzal a kéréssel, hogy karolja fel minden bajtárs a jobb sorsra méltó egyletet. Ezután egy küldöttséget menesztettek Simonffy Imre tiszteletbeli elnökhöz, hogy a történeteket neki bejelentse és tőle tanácsot kérjen. Miután Simonffy Imrét nem találták meg, — Kapros Gábor felkérték, hogy a 14 frtot tegye vissza a tanácskarékpénztárból s elhatározták, hogy jövő vasárnapra új választmányi ülés hívassék össze.

IV.

Szabadelvű pártiak gyűlése.

A III. választó kerület szabadelvűpárti választó polgárai tegnap délután párt gyűlést tartottak Nemes Kálmán kerületi elnök vezetésével. Először a czéglétezői polgárok választottak utcai elnököt, jegyzőt és bizalmi férfiakat. Elnök lett Zádor Lajos, jegyző: Szombathy János. A varga-utcai polgárok utcai elnöké Buzás Eleket, jegyzővé Pápay Jánost kiáltották ki.

A debreczeni vadász társulat választmánya tegnap délután Sáró Szabó László kir. tábla bíró elnöke alatt revideálta az alapszabályokat és kidolgozta a házszabályok egy részét. Pár hét múlva a munkálatait közgyűlés elé terjesztik.

— Országgyűlés. (Febr. 18.) Egy kis „czimkórságos“ vita vegyült ma a tisztviselői fizetési szabályozó törvényjavaslat tárgyalásába. Miután Sagh Gyula védte volna a tanárok ügyét, Helfy Ignác hozta szőnyegre a divatos czimkórságot s ennek megszüntetésére határozati javaslatot is nyújtott be, melynek az volt a tartalma, hogy a kormány tegyen intézkedéseket a hosszadalmas hivatalos czimezgetések megszüntetésére. Wekerle Sándor miniszterelnök azonnal kifejtette, hogy a czimkórságot a társadalomból nem lehet határozati javaslatokkal kiirtani. Veszter Imre azt igyekezett bebizonyítani, hogy a bírák érdekeit sérti a javaslat; ezzel fölcsalásra provokálta Szilágyi Dezső igazságügyminisztert, ki alaposan kimutatta Veszter tévedését. Szederkényi Nándor pedig Csáky Albin gróf közoktatási miniszternek adott alkalmat, hogy a tanárok fizetése ügyében ismételten nyilatkozzék. Madarász József a czimkórság ellen rögtön megindította az akciózt s a képviselőket „pol-

gártárs“-nak hívta. Az első szakaszt a Hege dűs Sándor módosításával fogadták el, mely tudvalevőleg a rangosztály helyébe a fizetési osztályt tette. Helfynek a czimezések megszüntetése czéljából benyújtott határozati javaslatát csak a szélsőbal pártolta s úgy a szabadelvűpárt, mint a nemzeti párt ellene szavazott. Az ülés végén kérvényeket tárgyaltak.

— Belföldi hírek. (Gróf Apponyi Albert) indítványozni szándékozik, hogy a képviselőházi ülések d. u. 3-ig tartassanak. (Budapest főváros közgyűlése) indítványozni fogják, hogy Budapest törvényhatósága irjon föl a képviselőházhoz, és kérje a törvényhozást, hogy a nemzet egysége érdekében alkosson törvényt. a kötelező polgári házasságról, a vallásszabadságról, az anyakönyvvezetés államosságáról, a zsidó vallás recepcziójáról. — (Székely József) volt ludoviceumi tanár ügyében a becsület bíróság e hó 22-én ítélt. — (Nagyvárad városi hivatalnokainak) a nyugdíjalapja értékpapirokban 48500 frt, legnagyobb nyugdíjat Serényi Gusztáv kapja és pedig 644 frtot. — (Ajászóiprípóstó) júliusban választják; jelöltek eddig Benedek Ferencz (Kassa) Argólc Márk (Lelesz), dr. Stóhr Szilárd (Kassa) Ivánfalusi Kornél (Nagyvárad). — (Popper Armin báró) orsz. gy. képviselő lemondott mandatumáról. — (Vasváry Kólos hercegprímás) szét küldte esztergomi irodája által a püspöki konferenciára szóló nyomtatott meghívókat. A püspöki kar e hó 28-án délelőtt tíz órakor ül össze a tárgyalások megkezdésére a hercegprímás budavári palotájában. (Esztergom polgármestere) Helcz Antal drt a belügyminiszter hivatalmulasztás miatt felfüggesztette; a városban nagy izgalmat kelt az eset, mert 10—20.000 frt pénz tárhányról beszélnek.

— Külföldi hírek. (Panama-otrány.) Lesseps-et az akadémia nem zárja ki, de alkalmazni fogja azt a szabályt, a ki két évig nem munkálkodik, lemondottnak tekintendő. Hertzlondoni hírek szerint a halállal vívódik. A kamara többségét alkotó csoportok elhatározták, hogy a Panama-ügyre, valamint a francia állampolgári jog megszerzésére vonatkozó interpellációkat egy hónapra elhalasztják, a költségvetési vitát és a kém-

törvény tárgyalását azonnal befejezik és hogy márczius közepén két hónapi szünetet kezdenek meg. — (Capri) híre szerint — legközelebb jegyet vált Lehmann ezredes özvegyével. A kancellár jövedöbéli jegyese Tilsitben lakik. — (A home-rule javaslato) az angol alsóház első olvasásában, névszerinti szavazás nélkül elfogadta. A 80 ir képviselő közül, Ulster tartomány 27 képviselőt küld, a 48 tag közül, a kik a törvényhozó tanácsot alkotják, Ulster tartomány 15-öt fog választani.

A fővárosból.

(Apostoljárás Debreczenben. — Lajdinant Seccadarani. — A t. házból. — A beszélő ujság. — Ferencz József unokája. — Székely főhadnagy. — A Garay darabokról.)

Kétszer is meggondoltam a dolgot, mielőtt hozzáfogtam ennek a levélnek a megírásához. Mit írjak én önöknek a közelmultól, mikor jól tudom, hogy önök előtt immár teljes napfényes világosságban tündöklök a távoli jövendő is? Boldog Debreczen, ki hallottad őt, a nagyot; ki diadallal vert le egy Országot Ó-Budán; és gyilkos mordály elé idézte a remegő Lipótváros képenek kiválasztott vi-előjét. A jövő pártjának egyik fővezére beszélt neked őb alföld viruló szép fővárosa Debreczen! s ti százezrei az intelligens, sőt egyedül intelligens választóknak immár tisztán látjátok a fényes jövendőt. Mert a jövő a nemzeti párté, s a nemzeti párt a jövőé. A dicső, az örök jövőé, a midőn majd a nemzetnek akkordjai lengedeznek, ott — a hol jelenleg — egyedüli illetékes helyi organum egyedül illetékes szavai szerint — „a szabadelvű párt basahalmi állanak.

Igy az egyedül illetékes. Hanem valóban, minek írjak én fővárosi levelet önöknek Debreczenről, mikor irhatok Szegedről is. Szegeden tudvalevőleg sok a szép asszony, az államkölcsönös ház, meg a fess katonatiszt. Ellenben katonai affaire ideig nagyon kevés akadt, s hogy a második magyar város ilyenekben se szűkölködjék, kiállott a porondra lajdinant Dominik Seccadarani. Lientinant Dominik Seccadarani fess gyerek, névre olasz, viselkedésére spanyol, állására főhadnagy s passzióit tekintve magyarfaló. Mikor egy alkalommal halálra székelt egy szegénykatonát s öngyilkosságáról értesült, főhadnagy ur Seccadarani nevetve mondta: „Ganz gut gethan. — sehr klug, sehr brav! Az affair másik részese Polonyi Dezső, erősen kifejlődött, csinos fia, a ki bámulatoss, sőt majdnem hihetetlen higgadtságot tanusított.

fok a hideg, hollá! előre nyergelni három lovat!...

Öt perc alatt ott áll a három nyergelt ló, s a lovasok előre vágatva, árkon bokron keresztül, már ott várnak bennünket a 73 pájtásokkal Gorázdán, mi megérkezünk.

— Itt van már a „Foca“? ... ez az első kérdésünk, mikor megérkezünk, — mert onnan szép kis lányt szoktak hozni.

— Még nincsen, de itt van már a Bratza — Halló; akkor ki se szállunk, elibök!...

Egyszerre csak feltűnik a zemhatáron négy lófül... két lófej... egy szánka:

— Hopp, hopp! Vivát Foca!

— Vivát Cajnica!... hangzik vissza egyszerre négy szánkáról.

— Kehrt Euch!... mint egy lakodalom, úgy vonulunk be Grázdára, folyton beszélgetve (a felső C-ből) egymással, a miből persze egyikünk sem ért semmit a sok csengő miatt, no ds annál jobban kaczagunk rajta.

Eddig van a falusi mulatság.

Előtte 8 órakor, senkisémondan, hogy csakugy verődünk össze Isten jsvoltából.

8 órakor már együtt vannak a 37. 73. 83. 78-as ezredek tisztikara, zsenik, pionierok, tüzerek és tudná a jó teremő mitéle szebbnél-szebb egyenruhás gyerekek „plaine parade“ a Casinó nagytermében — várják a hölgyeket.

Egyszerre rázendül a karzatról a „Radecky“ marsch és a bájos hölgy koszoru szebbnél szebb bái toilettékben lépdel a vikszos parquette, alig érintve azt, fehér atlasz cipőcskéikkel.

Felterített asztalok mellett ülve élvezzük az estélyt fűszerező, zongora-, ének-hangversenyeket s a kaczagató, humoros előadásokat, s el se hagyjuk reggel 6—8 óráig.

De bizony senkisémondan, hogy nem a „Bika“ nagytermét varázsoltuk ide bemutatón, ha — mindenikönknek nem hiányoznék belőle — v a l a k i.

Másnap délbe aztán ismét összegyűltünk ebédelni, persze, hogy a hangulatot még „rezervába“ tartottunk az éjszakáról.

Olyan érdekesek azok a bágyadt szemű halavány kis lányok a kik mindig csak azt hajlítják, hogy rögtön újra kezdenék az éjszakát pedig alig bírják a szájaeskájukhoz vinni a „Stephanie koch“ ot.

Délután 4 órakor azután nagy bucsuzás van Oletta előtt, ez a nagy vendéglő Gorázdán. 8—10 szánka áll egymás után, elől Foca. utána Cajnica, Aratsa stb. és a gorázdainak 3—4 szánkája mert itt ám elszokták a vendéget kísélni egy a fele utjáig.

Négy órából majdnem öt óra lett, mire elindultunk, mert az asszonyok sehogy sem tudnak megegyezni, hogy hova menjünk — a rokonság — a jövő héten.

— Jöjjenek megint a Gorozdára — ez legközelebb van.

— Pardon, nagysád, mi már kétszer voltunk egymásután s önök azóta csak egyszer nálunk — kardoskodik Cajnica.

— Ugyan menj nek, hiszen maguk nem is érdemelnek, nem is tudott közülrök egy se megházasodni.

— Megházasodunk, na,ysád bizony Isten megházasodunk, csak...

— Csitt gyerekek... kiált közbe Foca, sem ide nem, sem oda nem füttyöl a madárka, hanem 11-én álarczosbált rendezünk Focán és odajön az egész trupp! Csitt!... egy szó se... (a szép őrnagné végig tekint a legyőzött csapaton)

— Halló! Brávó! Álarczos bál Focán! Ugy van, odamegyünk tizenegyedikén — kiáltja a lelkesült tömeg.

— Hopp! nem lehet, tizenharmadikán itt van tiszti estély, dörög közbe Gorázda.

... Hm, mit tegyünk? — pillanatnyi csend.

— Megmondom én, hogy lesz, gyerekek. Tizenegyedikén álarczos bál nálunk, tizenkettedikén mozsabál — minálunk s tizenharmadikán jönnek mind együtt Gorázdára... nos?.. Ezt Foca eszelte ki.

— Ugy van, brávó!... Három napig le se fekszünk!... Adieu! a viszontlátásig!...

— Eljen Gorázda!

— Eljen Foca!

— Eljen Cajnica!... dörögnek a kölcsönös jókívánságok s aztán a sűrűn hulló hó-pelyhek által jól elkészített uton repül a szán hazafelé.

Ilyen a farsang Bozniában. Hát tetszett magának, kis aranyos, majd az utolsó három napról is mesélek valamit.

Mars.

Főhadnagy ur Dominik Seccadanarin, aztán ebben a rája nézve nagyon fatális historiában csakugyan szó szerint megesett, hogy maga vágta el a saját nyakát, a saját nyugtalan kardjával.

Mig Polonyi junior diadallal került ki a viadalból, Polonyi seniorra rossz idő járt idefőn. Hatalmas, széles hátán, — melyen oly gyöt nyörrel elhordaná a pártelnökség terheit — két izben dolgozott végig hatalmas ökleivel Szilágyi Dezső, ez egyedüli miniszter, a ki még Polonyinak is imponál. A szoboszlói Demosthenes csak türte egy darabig a kedélyes dörömbözést, hanem azután rájött, hogy szégyen a futás, de nagyon hasznos úgy „elkövetkezett”, hogy Szegedig meg sem állt. Nem fog neki megártani, ha leczkét vesz fától — higgadság dolgában.

Egyébként most a házbán, a demokrácia dühöng, a rangosztályokat állapítgatják meg. Legdemokratábbak a tanár urak a kik ellenzenek minden rangosztályozást; de ha már megvan, magasaabb osztályt köve telnek.

A „Telefon Hirmvndó“ korszakalkotó változás jelent a zsurnalisztika történetében. A sajtónak egy új szülőtte, a melynek semmi köze sincs a sajtóhoz. Egy ujság a mely végig diskurálja önmagát. Az ember füleihez emeli a telefonkagylót és óráról-óra hallgathatja a fegrisebb süttetű ujdonságokat. Az új lapnak van vezércikke, van tárczája, ujdonságai, midene a miféle rovata csak egy napilapnak lehet. Magyar születesü az eszme, magyar ember a megvalósítósa, Puskás Tivadar, a lap szerkesztője pedig a legkedélyesebb magyar pgeta, J. Virág Béla. Nem is drága, egy évre 18 forint az előfizetési ára.

Valóban ma holnap oda ébredünk, hogy lesz lap, melyben a hírlapi kacskák röpködve jelennek meg. De meggazdagodnék a zoologia.

Villamos drót sodrán, repülő futással jött a kedves hír, hogy új unokája született a magyar királynak — a hetedik ezuttal. Mária Waleria főherceggasszony ajándékozta meg vele a boldog apát és koronás nagyapát. Adjon Isten sok szerencsét, boldogságot az ujon születettnek; a kiről már két dolog bizonyos; hogy okos babácska lehet, mert nagyon ügyesen választotta meg a szüleit, és hogy — nagyon jó családból való fiatal ember.

A Garay és Magazin r bankház főnökének Garay Károly urnak két rendbeli pályázata került sorra a héten. Az egyik csak eldőlt még, a másik már elbukott. A népsziműre kitűzött 500 pengőt Margittay Dezső a jó humoru és tőzsgyökeres magyarságu, már deresedő „fiatalíró“ nyerte el „Czine-Mintve“ cz. darabjával, félszáznál több versenytárs előtt. A népszínház régi traditioihoz hiven most is megdicsért még egy féltucat versenyző darabot, a melyek közül a dr. Balassa Armin szege di ügyvéd „Czégér“ ér állítólag legtöbbet.

A nemzetiben sajnálatos malheur érte Benczik Árpád pályadínyertes „Mai divat“ját, mely a pénteki bemutatón bizony alaposan megbukott. Iránydarab, mely a „jukker lányok“ ellen van intézve, a kiknek egy nagyon megenni valós példányát láttuk a Csillag Teréz személyében a színpadon. Gyöngye munka, legjobb kritika rá a hallgatás. A darabért nem kár csak az a sajnálatos, hogy Berczik Árpád írta.

Szólóssy Zsigmond.

Színház.

A pezsgő, Muray Károly sikerült darabja közelebb színtre kerül színpadunkon. Ez a darab alkalmat ad az igazgatónak, hogy egy tehetséges fiatal taggal kísérletet tegyen egy kisebb bonvivánt szerepben, a mely esetben aztán kiveszi őt a karból. Ez a kis Szeben, a ki már többször adta tanujelét ügyességének.

„Próbaházasság“ című népszimű került szombaton színtre a budapesti népszínházban. A közönség sokat nevetett a darab tréfáinak, a melyek azonban többnyire más darabokra emlékeztettek.

Berczik Árpád „A mai divat“ című vigjátéka, mely a Garai-pályázaton jutalmat

nyert, pénteken került először színtre a nemzeti színházban. A mai társaséletben annyira szereplő katonás leányt gunyolja ki erős szatirai élet. Kitünően játszottak a darabban kivált Csillag Teréz, Rákosi Szidi, Náda, Zilahy és Mihályfi.

Két előadás. Színházunkban szombaton Szegény Jonathánt adták kis közönség jelenlétében. A két primadonna Réthy és Örley vetekedtek egymással élénk játék tekintetében. Mindkettő zajos tapsokat aratott. Hunyady, Solyom és Balassa tetszetek. Vasárnap a Madarász, ez az elkoptathatatlan operette ismét szép házat hozott össze s Réthy, Örley, Hunyady, Róuaszeky tetszetek.

As erdő szépe, mely alpját képezte a Debreczenben oly kedvelt „Vasgyáros“nak, holnap kerül színtre. A 19. század iparos nemes-ségét még soha olyan szépen nem állították szembe a régi idők arisztokráciájával, mint ebben a darabban tette Feuilet Octave, a ki tudva levőleg az arisztokrácia írója volt és hallhatatlan tollával azon igyekezett, hogy a polgárság és a high life között levő ürt áthidalja s e tekintetben többet is tett szép darabjaival, mint egy-egy forradalom. Remélhetőleg sokan fogják megnézni az Erdő szepét.

K. Kopácsy Juliska asszony, a Népszínház primadonnája s jövőre a debreczeni színház primadonnája, a budapesti helyőrségi tisztikar tiszti-kaszinó estélyén — írja a „Föv. L.“ — hódította meg énekével a nagyszámu hallgató-ságot, mely benne nemcsak a szép asszonyt, hanem a művésznőt is lelkesen ünnepelte. Az estélyen jelen volt Jenő főherczeg a leghizelgőbb szavakkal adott elragadtatásának kifejezést és megígérte, hogy legközelebbi felléptekor a Madarász Postás Milkájában okvetlen meg fog jelenni a népszínházban.

Vegyes hírek.

* A királyné és Kossuth. A következő regényes történetet olvassuk a „P-N“ ban.

Erzést királyné Ventimigliából Turinba érkezett. Szép, verőfényes nap volt s az olasz égbolt sötétes tiszta kékje mosolygva hirdette a közeendő tavasz ragyogó derűjét. A királynét vágy fogta el, hogy a kellemes napon gyalog bejárja a várost, melyet még sohasem látott, de s melyről sok szepet hallott már. Megnézte a muzeumokat, a nevezetesebb épületeket, a régi érdekes házakat, melyek elmúlt századok reliquiái, aztán mire sem ügyelve, utczából be, utczára ki tovább sétált gyalog. Egyszerre épp a Via dei Millán fordultak be, a cicerónéja megáll s egyszerű, igénytelen házra rámutatva így szól: „Ez a Kossuth háza“ A királyné hosszasan nézte a házat, melynek egyik első emeleti ablakánál egy ősz szakállu férfi nézet ki az utczára, aki talán elgondolkozott azon, vajjon ki lehet az a fekete ruhás asszony, a ki oly szerény lakását nézi, nézi.

* Elhunyt tudós. Barti József dr. akadémiai lev. tag, az orsz. statisztikai tanács nyugalmazott tagja. Budapesten 73 éves korában elhunyt. A szabadságharc után 7 évi börtönt szenvedett.

* A felmondott lakás. Most hogy aszatmári pártszervezkedésre több függetlenségi és 48-as képviselővel Károlyi Gábor gróf is a megyében utazott, meglátogatta Nagy-Károlyt, a család ősi fészket. Kirándult Kaplonyba is, ahol a családi sirbolt van s melynek őrzésével szerzetesek vannak megbizva. Egy szerzetesleis kísérte a hatalmas kriptába, a melyben az egész Károlyi nemzetség örök álmá alussza az érczkoporsókban. A szerzetesnagy buzgósággal mutatott meg mindent a családjával meghasonlott grófnak s végül rámutatott egy üregre s így szolt mélyen meghajolva:

— Méltóságodnak is megvan már a helye ez az üreg lesz örök siri lakása.

Károlyi Gábor ősei koporsói közt sem hagyta el humora.

— Valóban? kérdezte. Nos mivel ma éppen 15-ike van, hát felmondom a lakást... Én már máshol néztem ki számomra örök nyugvóhelyet.

A szerzetes nagy szemet meresztett erre

a felmondásra, Gábor gróf pedig elhagyta a sirboltot, melynek felratai közül a család egyik tagjának neve hiányozni fog.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár a felelnek felvilágosításokat ád hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a debreczeni távirda hivatalnál, február 20-án: változó felhőzet, enyhe, jelentékeny esadadék nélkül.

Jégpálya a Margit fürdő telepén; használhatóságát kék-sárga zászló jelzi a piac utcai Dragota háznál.

Séta hangverseny a Margit fürdőben, minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

Színház, a Kossuth utczán. Naponként előadás. Kezdete este 7 órakor.

Febr. 25. Batyubál a „Koroná“ban.

Febr. 26. Az iparos-kör közgyűlése délután 3 órakor.

Febr. 26. A színházi nyugdíjbizottság közgyűlés a színházi nagytanácsstermben.

Márcz. 1. 2. 3. 4. 5. 6. Rendes évi katonai sorozás a városháza kistanácsstermben.

Márcz. 1—24. napjain lóosztályozás és lóvizsgálat a város istállójánál.

Márcz. 11. Menyeeskék piknikje az „Arany Biká“ban.

Márcz. 12. Az István malom közgyűlése d. e. a városháza nagytermében.

Márcz. 12. Közgazdasági bank közgyűlése d. e. a városháza kistermben.

Márcz. 21. Katonai lóvásár.

Márcz. 26. A dalegylet közgyűlése.

— Dr. Wolafka Nándor v. püspök kisprépost és debreczeni kanonok-plébános, a „Pesti Napló“ szombat esti lapjában megjelent interview képesében, a következő kijelentés megtételére kér fel bennünket:

„Az interview, mely tisztán magán beszélgetésből származott és nyilvánosságra nem volt szánva és így csak a legnagyobb indiszkreczió mellett elferdített módon napvilágot látott, a közölt alakban a valóságnak meg nem felel.

— Boczkó Sámuel esküvője. Debreczen sz. kir. város rendőrkapitánva Boczkó Sámuel szombaton vette föl Hymen rózsá lánczait örök hűséget esküdvén Dragota Natália urnőnek. Az esküvő a menyasszony szüleinek, Dragota Ignác nagybirtokos és nejeinek macpusztai kastélyában folyt le Az esketést Materny Lajos debreczeni ág. ev. lelkész végezte, aki szép beszédet intézett a boldog jegyesekhez. Az esküvőt gazdag nász lakoma követte, melyen jelen voltak: Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester dr. Csikos Sándor nejevel, Novelli Ede nejevel, Kovács Károly és neje Bészler Lajos tanácsnok, Materny Lajos, Fodor Gábor és neje, Fábirczius Géza és Rickl Géza.

— A pápa jubileuma. A jubillaris ünnepek alkalmából nem hiányzott a szent-anna-utcai templom alkalmi feldiszítése sem. Az egyik toronyról nemzeti színű zászló leng alá, a másiktól pedig a fehér-sárga pápai színekkel ellátott zászló. Ejjel kivilágított transpanem látott a templom homlokzatán: „Tartsd meg Isten szentatyánkat, Krisztusnak helytartóját, XIII. Leopá t, a z 50 éves püspököt. Jobbról balról a magyar czimer s a pápa czimere látható. A pápa jubillaris ünnepek megülése tovább folyik a róm. kath. egyház kebelében. Holnap d. e. a kath. leányiskola 2. 3. és 4. osztálya közös ünnepélyt tart, melyet az osztály tanítónői rendeznek. Ma és holnap d. u. li-

Tanügy.

A debreczeni filozófiai fakultás.

— Felhívás a magyar protestánsokhoz. —

Az ev. ref. zsinat tavaly elhatározta, hogy a debreczeni főiskolával kapcsolatos teljes bölcsészeti kar, mint középiskolai tanárképző intézet egy — esetleg a kolozsvári tudományegyetemmel is kapcsolatba hozható ref. teológiai kar felállításához még hiányzó összegeket önkéntes adakozás igénybevételével fogja beszerezni, s e célból ezen egyetemes protestáns érdeket szolgáló intézmények támogatására az ág. hitvallású egyházat is felhívja.

Az összes magyarországi protestáns egyházak tagjaihoz intézett felhívó szöveg megérkezett a tiszántúli ev. ref. egyházkerület püspöki hivatalához, mely azt a tavaszi egyházkerület elé fogja terjeszteni oly célból, hogy kihirdetését, valamint a gyűjtő ívek szétosztását rendelje el.

A felhívásból ide iktatjuk a következőket:

Egyetemes zsinatunkat mind e határozataiban az az erős meggyőződés vezette, hogy egyfelől középiskoláink leendő tanárainak protestáns szellemben való képzése s a felekezet nélküli állami tanárképző intézetekben is megnyerhető tudományos szakképzettség mellett és fölött, az azokban meg nem nyerhető erős protestáns szellemben való neveltetés és képzés elsajátítása, másfelől leendő lelkészeinknek, a most is minden egyházkerületünkben fennálló teológiai intézetekben nyerhető képzés mellett és fölött — a most csak külföldi egyetemeken nyerhető — magasabb tudományos képzés s szélesebb látókör elsajátításának egy hazai magyar tudományegyetemen lehetővé tétele: oly nagy és kiválóan protestáns érdekek, melyeknek megvalósítására áldozatoktól sem szabad visszariadnunk.

Számba vévén Egyetemes zsinatunk a szóban levő két intézet első felállításához és fentartásához, sőt tovább fejlesztéséhez szükséges, valamint a már rendelkezésre álló alapokat, arról győződött meg, hogy már az első felállításához még hiányzó összeg a debreczeni főiskolánál felállítandó bölcsészeti kar és középiskolai tanárképzésnél évi 8000 forint, a kolozsvári egyetemmel kapcsolatos teológiai karnál évi 6000 forint, összesen évi 14,000 forint (vagy az ennek 5 százalékos számításával megfelelő 280,000 forint) teszik ki, mely önkéntes adakozásokból s alapítványokból lesz beszerzendő.

Ismeretes protestáns szegénységünk mellett első tekintetre ez a nagy összeg nekünk látszik! De a szintoly ismeretes protestáns buzgóság mellett még sem oly nagy hogy előállítható nem volna. Ha minden egyházkerület és egyházmegye, a maga körében megteszi kötelességét, hogy egyes egyházait, lelkészeit, összes híveit a közreműködésre buzdítsa s vezesse, ha magok az egyházkerületek s egyházmegyék közpénztáraikkal s általános egyházi célokra rendelt alapjaikkal s jövedelmeikkal alapítványok tételével vagy évjárdékok biztosításával jó példával járnak elől, ha az egyes tehetősebb egyházak ugyanezt teszik a közjára, ha minden lelkész, tanár és tanító s az egyház minden szolgája lelkére és kezébe veszi a szent ügyet s házról-házra járva, a híveket adakozásra buzdítja, lelkesíti; ha az egyes hívek meghallgatják a felhívó szöveget a gazdagok alapítványaikkal a kevésbé módosak, valamint az erkölcsi teetületek, évi járadékok kötelezésével s még a legszegényebbek is egyszer mindenkorra, bármilyen csekély adományokkal, habár csak fillérekre is járulnak a szent cél előmozdításához; ha még ágo-tai hitvallású evangélikus testvéreink is a hozzájuk testvéri bizalommal intézett kérdésre, közös protestáns érdekünk valószínűsítésére velünk egyesülve sorakoznak; ha minden protestáns, gazdag és szegény, megtezi, a mennyit tehet, és senkit, sem közönyt, sem elfogultságot, sem álszemérem

vissza nem tart attól, hogy adjon a mennyit elgondolt a szívében:

akkor a szent cél rövid időn megvalósulva s a tervezett bölcsészeti és teológiai két fakultás felállítva, megnyitható lesz s üdvös működésüket protestáns egyházunk javára, Isten dicsőségére megkezdendik.

Erre kérjük, buzgó esdekléssel egyházunk híveit, nagyjait és kicsinyeit, erre egyházainkat s egyházi hatóságainkat.

Aláírva:

b. Vay Miklós világi elnök.	Kun Bertalan egyházi elnök.
Tisza Kálmán világi alelnök.	Papp Gábor egyházi alelnök.
Kolozsvári Sándor világi jegyző.	Tóth Sámuel egyházi jegyző.

Közgazdaság.

* Repczetermés Debreczen vidéken.

Debreczen vidéke, — Hajdu-Jász-Nagy-Kun Szolnok és Szatmár megyék — elsősorban repczetermelő területe az országnak. Hajdumegyében 1882—1886. években 10000, 1887—1891. években pedig 3969 kat. hold volt átlag a learatott területének 2-85% át teszi; úgy hogy Hajdumegyét mint repczetermelő mindjárt Jász-Nagy Kun Szolnok megye után következnek ahol 10 évi átlagban 27000 hold volt a learatott repczeterület, az összes területnek 3.66%-a — harmadik helyen következik Szatmármegye 2-44%-a viszonylagos területtel Hajdumegyében 10 év alatt évi átlagban 14385, Jász-Nagy-Kun-Szolnokban 57869, Szatmárban 24348 m. m. repce termett.

* Hajdumegye állategészségügye. A földművelésügyi miniszternek febr. 15-én kelt hivatalos értesítése szerint Hajdumegye területén a múlt héten következő ragadós állati betegségek észleltetnek: lépfene Nádudvaron 1, takonykór B. Ujvároson 1, Száj és körömfájás Sámsonban és Szoboszlón 1—1, sertésorbánc Földesen 1 udvaron; Debreczenben takonykór 2, száj és körömfájás 5, tenyészbenaság 2 udvaron.

Budapesti áru-tőzsde.

(Febr. 18.)

Buzát ma gyengén kínáltak, a kereslet korlátozott volt. Elkelt szilárd irányzat mellett 14,000 q jól tartott áron.

Egyéb gabonaművekben csekély üzlet: rozs esendesebb: árpa, zab és tengeri változatlan.

Határidőüzlet. A határidőüzletben az irányzat esendes volt.

Határidők jegyzése déli 12 órakor: Buza őszre 7.59—7.60, tavaszra (1893-ra) 7.49—7.50 Tengeri máj. — jun-ra 4.75—4.77, Zab tavaszra 5.59—5.61. Káposztarepce aug.—szept. re 12.50—12.60 forinton.

Kötetett: Buza tavaszra 1893. 7.47—7.54, őszre 7.59—7.60. Tengeri máj. — jun-ra 4.76—4.78—4.74 jul. — augusztusra, —. Zab tavaszra —. —. Káposztarepce aug.—szept. re 11,60 forinton.

Hivatalos jegyzések d. u. 2 órakor buza őszre 7.56 pénz. 7.57 áru, tavaszra 7.43 pénz, 7.44 áru. Tengeri máj. — jun-ra 1893. 4-73 pénz, 4.75 áru. Zab tavaszra 5.47 pénz, 5.49 áru. Káposztarepce aug.—szept. 1893. 11,60—11,65 forint.

Budapest-Kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

1893. évi február hó 18. Hozott sertés árak: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronként 400 kg-ron felüli súlyban) 50—51 kr. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 50—51 kr. Fiatal nehéz (páronként 320 kg-ron felüli súlyban) 55—56 kr. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogramm súlyban) 53—54 kr. — Fiatal könnyű (páronként 250 kg-ig terjedő súlyban) 50—51 kr. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kg-ron felüli súlyban) 50—51 kr. — Közép (páronként 220—280 kg-ron súlyban) 50—51 kr. Könnyű (páronként 220 kg-ig terjedő súlyban) 49—50 kr.

Sertéslétszám: 1893. február hó 16-án volt készlet 99111 darab. 1893. feb. 17-én felhajtott: 1515 darab. 1893. feb. 17-én elszállított: 1379 darab. 1893. feb. 18-án maradt készletben 99247 drb. — A hizottsertés üzletirányzata: változatlan.

A GONOSZOK.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti regénye. —

— Irta: Sz. Buday Etel. —

I. fejezet.

(Folytatás.)

— Jó estét János!

— Jó estét Wilhelmine. Hogy vagy a mai szeles nap után?

— Meglehetősen édesem, most már nem oly kínzók fájdalmaim mint délelőtt. Jer édesem ülünk le mert nebezemre esik a járás vagy állás.

A nő vontatott léptekkel megy vissza a zsölyéhez s a férj követi.

Magas erőteljes alak Slemming. Megjelenése tiszteletet parancsoló, de nem bizalmat gerjesztő, bárki is feszélyezve érezheti vele szemben magát az első találkozáskor, mert márvány fehérségű okos homloka alatt oly hideg tekintetűek barna nagy szemei. — Csak ha felmelegszik beszéd közben, melynek némi fényt, mely szellemről, barátságos érzelméről tanuskodik, mi mélyen el van rejtve e hidegnek látszó ember szívében. Egyedül neje ismeri őtvalóban, ő tudja hogy zord kedélye nemes érzelmeket takar, mint a tenger hullámzó habjaival kincseit, csak buvárokodni kell s mindenki feltalálja, mit magában rejt. De ezt kevesen teszik a látszat után itélnek. — A rideg modor alatt fásult kedélyt hisznek rejtteni, mely valóban megcsalja az embert még sokszor a feleséget is — olyankor ő is szenved zárkózott rideg modora miatt, de csak perczekre, mert önmagát megtudja vigasztalni, ismerve férje lelkületét. A mi bánata van azt gyermekeiért szenvedni, kik atyjuk ridegnek tetsző modorát nem bírják megszokni. Szeretve félnek; ha atyjukat meglátják a kacaj ajkakra, ha sírnak a könnyecseppek szempilláikra fagy. Nem mernek előtte örvendeni, sem bánkodni. Atyjuk lényé dermesztőleg hat fiatal kedélyökre, mint a nyílló ibolyákra az elkésett tavaszi dér. — Sokat busong az anya kis virágai felett, hogy mi lesz ha elkövetkezik az őszi csipős dér? A téli fagy atyjuk agg napjaival; miként védi meg nyílló virágait, melyek már most is szenvednek a nyár melegében, midőn atyjuk férfi korának legszebb idejét. Es ha ő elköltözik? letűnve miut a tavaszi napsugár enyhe melegével az éj homályába, hogy soha többé, — védelmére ne lehessen gyermekeinek sem vigaszára. Oh mily fonák életviszony jöhet létre az atya és gyermekei között. Létét e töprengések még inkább elkéserték, nem csak testileg de lelkileg is szenvedővé teszik.

Flemmingné régebbi nagy meghülés következtében betegeskedik csuszos fájdalmi miatt igen sokat szenved, férje minden anyagi áldozatot megtesz gyógyulásáért, híres tanárok által gyógykezeltetett, tüdőkére küldötte, gyógyulást enyhülést keresni szenvedéseire; de mind hasztalan A baj oly makacs, hogy nem enged, s a szegény nő jelenben közel áll a tehetetlenséghez. Napokon keresztül szobát kell őriznie a testi fájdalmaktól leroskadva. Nem teljesítheti házini kötelességeit a háztartás vezetését s a 15 éves Helénre kellett bízni, kiigyekezik enyhé feladatnak megfelelni, de nem sikerül mindenképpen, még nem bír e téren kellő tapasztalattal, hisz csak fél éve mult, hogy haza került a nevelőintézetből. De erős akarattal sokat lehet kivinni, és Heléne szilárd akarat erővel bír, azért a leánya a vasakaratu Flemming Jánosnak, hogy a mely célt maga kitűz, azt el is érje, így szorgalommal kitartással teljesíti házini kötelességeit.

Valóságos védőangyala a háznak. A cselédséggel igazságos szeretettel bánik, és rendet szerető szigorral tarja fen az okragaszkodnak hozzá, híven teljesítik parancsát, főlényt gyakorol felettük eszes komolyságával, mely az évek tapasztalatait pótolja nálla. Testvérei testi lelki jólétük felett örökdi, mint gondos anya Rend-szerető atyjának kényelmére örködve vigyáz, takarékoságával sok felesleges kiadástól megkíméli.

Beteges jó anyjának támasza, mindene, ifjúságát elszigetelten tölti, a házvitelre s testvé-

reinek szentelve minden idejét. Ritkán megy ki a háztól, mulatságba annál kevésbé beteges anyja nem kísérheti atyjának pedig nem jut eszébe azt tenni, észre sem veszi, hogy minden szórakozás nélkül él leánya; a csábitóan kínálkozó fővárosi mulatságok közepette. Szegény kis fésző rózsabót korán ér az élet csipős lehe. Azért nézel bánattól fátyolozott szemekkel magad elé a légbé — bántja valami kis szivedet melyet nembírsz megmagyarázni önmagadnak sem. Kényelemben élsz csak a szokásos házviteli gondok nehezülnek reád s mégis nem kielégítő léted. Testvérei jók, szeretik, anyja imádja.
(Folyt. köv.)

Apró-cseprő.

Pillanatfelvétel. Feleség: Nézd csak ifjúkori fényképeimet.
Férj: Kétségkívül pillanatfelvétel?
Feleség: Miért?
Férj: Miért? Mert a szájad csukva van.

Mai cseléd. Tizennégy nap mulva elmegyek, nagysága!
— Miért?
— Nagyon idős a nagysága!
— Micsoda arczátlanság ez?
— Megkövetem, azt olvastam, hogy jutalmat kap, a ki 25 évig szolgál egy helyen, azért most fiatalabb urnót keresek.

Bók. Háziaszony: „Végtelenül örülök uram, hogy önt minél többször láthatjuk nálunk.“
Órnagy: (boldogan) „Nagysád igazán nagyon kegyes.“
Háziaszony: „Annál is inkább, mert ön az egyetlen vendégeink közül, kire férjem nem féltékeny.“
Órnagy:...

Idehaza.

Idehaza mindenki tevéled,
Csak a te neveddel fogadtott...
Alig léptem be, máris ktkérdtek,
Hogy milyen a hangod? alakod?

A két öcsémet egy érdekelt,
Hogy szép vagy-e? égszín a szemed?
Hajad, ugy-e, szépen leeresztve,
Ahogy itt szokták, ugy viselod?

Aztán beleszól édes apám is,
— De nem a szemed színét kéri —
„Visz valamit a házhoz a lány is?
Hej, nem könnyű ám ma megélni?“

Édes anyám mind végire várja,
S mikor én mindenre felelek,
S csak ketten maradunk a szobába,
Kérdezi meg: „szeret?... szereted?“

Szabolcska Mihály.

Nem akkor vénülünk, a mikor már nem követünk el ifju bolondságokat, de akkor, a mikor már nem bocsátjuk meg másoknak.

Sirius.

Ugy lesz ezentul is, a mint eddig volt, valahányszor új és meglepő igazság merül fel, az emberek első szava az, hogy nem igaz, a másik az, hogy a vallásba ütközik, a harmadik végre, hogy „óh! azt már rég tudtuk.“

Lyell.

Vilmos császár czethala. Vilmos német császár 1881-diki norvégiai kirándulásakor a Duncan Grey gőzösről egy czethalat ejtett el. A császár azonnal elrendelte, hogy a német uralkodók vadászati krónikájában szokatlan zsákmányt Berlinbe szállítsák, a mi nagy zavart okozott. Végre felvilágosították ő felségét, hogy az nem lehet, vagy legalább is óriási költségbe kerülne, de bebalzsamozásra különben sincsenek elkészülve. A császár tehát legalább a tengeri szörny csontvázát kívánta. Ohajtása teljesült is, a czethalat preparálták s nem régebben érkezett Berlinbe. Potsdamban helyezték el. A költség így is nagyon tekintélyes.

Hypnotizmus. A Temps a hypnotizmus több érdekes esetéről emlékezik meg, melyek Richet tanár praxisában fordultak elő. Egyik-

nek hőse. A vidéki kereskedő neje, ki rendes körülmények közt komoly, vallásos uriaszony az orvos parancsára egyszere másnak képzelte magát. Majd azt hitte, hogy tehénpásztornő és panaszkodott az erőszakoskodó béres ellen, majd meg színésznőnek képzelte magát és kikelt a direktor ellen, ki kényszeríti, hogy hosszabbítsa meg a ruháját. Arra a szuggeszióra, hogy pap, azonnal a párisi érseket adta s méltóságos hangon beszélt. „Intézkedéseket kell tenémem“, suttogta, aztán keze közt tartva fejét, gondolkozott:

— Aha, ön az, helytartó ur, szólt egy képzelt személyhez. Mit akar? Ne zavarjanak most... Vagy ugy? Január elseje van és a templomba kell mennem?... Jól van, jól... Ugy-e hogy áhitatos a közönség, helytartó ur. Nini egy gyermek!

Oda tartja neki képzelt gyűrűjét, hogy csókolja meg és ezalatt jobb kezét áldólag terjeszti ki... Aztán hirtelen eszébe jut valami:

— Igaz, el kell mennem a köztársaság elnökéhez, hogy bemutassam hódolatomat... Elnök ur, van szerencsém önt üdvözölni... Az egyház reméli, hogy ön sokáig fog élni; tudja hogy nem kell tartania az ádáz támadásoktól a míg olyan ember áll a köztársaság élén, mint ön.

Hallgatódzik.
— Nos, imádkozunk! szól végre és térdre borul...

A másik eset hősnőjével Richet elhitette hogy tábornok. A „tábornok“ azonnal mord arczot vágott és — absintbet kért. Azután a „hadsegédjével“ veszekedett és elmondta, hol és mikor kapott kitüntetésekét. Majd elkezdett csunyán káromkodni és végre görcsöket kapott.

Erdekes az a hypnotizáltaknál, hogy a mint azt jelentik nekik, hogy tábornokok, vagy szabók, vagy akármik, azonnal ennek megféle viselkedést iparkodnak tanusítani.

Idegenek névsora.

Bika szálloda. Br. Fejérváry Imre Budapest, Jung testvérek kereskedő Budapest, Baum kereskedő Budapest, Tamóczy Gusztáv Budapest, Becker J. kereskedő Bécs, Probauer kereskedő Bécs, Nádler J. kereskedő Bécs, Frenkel és Guttman Szikszó, Wéber kereskedelmi utazó Budapest, Wittarchsek kereskedelmi utazó Bécs, Steiner kereskedő Baja, Losonczy K.-né H.-Böszörmény, Havelka kereskedő Bécs.

Angol királynő szálloda. Heller Alfréd kereskedő Bécs, Kirschner János kereskedő Kézsmárk, Szentkirályi Arpád kereskedő Sz. Udvarhely, Szentiványi István gazdatiszt Szentivány, Beud János gymn. igazgató Kisujszállás, Rizszsky Pál gymu. tanár Karcaz, Szikszay Ferencz Miskolcz, Réthy Akos Miskolcz.

Frohner szálloda. Goldstein utazó Bécs, Rosenberg S. borkereskedő Kis-Márton, Singer Ignác utazó Budapest, Keperes László Budapest, Klein János utazó Bécs, Mezey Mari Budapest, Dr. Kutasi Budapest, Stern kereskedő Kaba, Roth kereskedő Kaba, Fischer Jakab Czepléd, Zichermann Sámson, Barabás Budapest.

A kis lutri huzásai.

— Február 18. —

Budapest	32	11	42	61	82
Linz	87	47	76	46	15
Trieszt	64	25	79	3	70

Debreczeni Városi színház.

II. Idénybérlet 121. szám. VII. Kis bérlet I. szám. Páratlan. Páratlan.
Ma Hétfőn 1893. Február 20-án

Nebántsvirág.

Holnap Keddén 1893. február 21-én:

Az erdő szépe.

Színházi műsor.

Szerdán: „Pont Biquet család“ vigjáték, írta Bissen.
Csütörtökön: „Suhancz“ operette Kontitól.
Pénteken: Szünet.
Szombaton: „A szultán“ Verő György eredeti operettje, itt először.
Vasárnap: „A szultán“ másodsor.

Nyilt-tér.

A budapesti egyetem bel- és idegkórodájának volt orvosa

Dr. Komáromy Sándor

a belső és idegbetegségek külön orvosa

Rendel: d. e. 8-9.
d. u. 2 1/2 - 4 1/2.

Lakik:

Kis-Várad-utcza 2094. Szell-ház.
I. emelet.

Kiadó.

Czepléd-utczán 2565.

házzszám alatti házban — a színházzal szemben — **kiadó 1893. évi május 1-től**, az utczai 5 szobás lakás, pincze, konyha és kamarával, egy évre **540 frtért**; ugyanott a második lakosztály 4 szoba, konyha, kamara s pinczével kiadó egy évre **260 frtért**.

A lakásokat megmutathatja a házmester, a kibérlésre nézve értekezni lehet **Miklóssy Márton** tulajdonossal, levelezés utján Nagy-Károlyban.

Kelt Debreczen, 1893. febr. 18.

Miklóssy Márton
háztulajdonos.

Med. universal.

Dr. Guttmann Ede

Budapesti és Ischl fogorvos

Debreczenben állandóan letelepedett.

Ajánlja magát a t. cz. közönségnek,

száj és fogbetegségek

gyógykezelésére,

arany és másnemű tömetek és mindennemű műfogak készítésére. Operátiók kívánatra narkozissal is eszközöltetnek. Lakik főpiacz 1899. sz. a. I. emelet (Hungária kávéház mellett.)

Rendel: 9-től 1-ig. 3-tól 5-ig.

Kiadó lakás.

Nagy lakás a főtér és hatvanutca sarkán a volt kereskedelmi akademia helyiség, rögtön

kiadandó.

Felvilágosítást ad

Tóth Gyula

vaskereskedő cég.

A „Debreczeni Ellenőr“
kiadóhivatala.

A „CSOKONAI“
NYOMDA ÉS KIADÓ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

szíves figyelmébe ajánlja a modern nyomdászati követelményeknek megfelelően
berendezett

 könyvnyomdáját,

mely újabban a LEGDISZESEBB BETÜKKEL szaporított s így
a legkényesebb igényeket is kielégitheti.

KÖNYVKÖTÉSZETE,

melyben a LEGKITUNÓBB GÉPEK vannak alkalmazva,
a fővárosi és külföldi nagyobb könyvkötészek méltó versenytársa

Árai határozottak, olcsók.

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan teljesít.

A saját kiadásában megjelenő

„Debreczeni Ellenőr“ részére
hirdetéseket olcsón elvállal.